

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. gegužės 27 d.
(OR. en)

9091/21

JAI 628
COPEN 244
FREMP 146

PRANEŠIMAS

---

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Tarybai
Dalykas:	Pagrindiniai prokuratūrų elementai, be kita ko, susiję su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose

---

Delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės dokumentas pirmiau nurodytu klausimu siekiant pasirengti teisingumo ministrų diskusijai TVR tarybos posėdyje, įvyksiančiame 2021 m. birželio 7–8 d.

**Pagrindiniai prokuratūrų elementai, be kita ko, susiję su teisiniu bendradarbiavimu
baudžiamosiose bylose**

Įvadas

Prokuratūros atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant teisinės valstybės principų laikymąsi ne tik nacionaliniame kontekste, bet vis labiau ir ES lygmeniu.

Tarptautinė bendruomenė yra pripažinusi prokurorų funkcijos svarbą, pavyzdžiui, 1990 m. JT gairėse dėl prokurorų vaidmens ir 2000 m. Europos Tarybos rekomendacijoje dėl prokuratūros vaidmens baudžiamosios teisenos sistemoje.

Todėl atrodo, kad būtų naudinga toliau nagrinėti šį klausimą Taryboje vedant dialogą teisinės valstybės srityje su teisingumu susijusiais klausimais.

Gerai veikiančių prokuratūrų svarba ES

Prokuratūros yra itin svarbios tinkamam baudžiamosios teisenos sistemos veikimui ir veiksmingam patraukimui baudžiamojon atsakomybėn bei valstybių narių teisiniam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose. Prokuratūros yra būtinos veiksmingam Europos Sąjungos baudžiamosios teisės įgyvendinimui. Kova su nusikalstamumu, įskaitant tarpvalstybinį ir organizuotą nusikalstamumą, ekonominius ir finansinius nusikaltimus, pavyzdžiui, pinigų plovimą, ir korupciją, priklauso nuo gerai veikiančių nacionalinių prokuratūrų.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas formuoja svarbią teismo praktiką prokuratūrų atžvilgiu, visų pirma valstybių narių teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose kontekste remiantis Europos arešto orderiu (EAO) – pirmuoju teisiniu dokumentu, kuriuo išreikštas teisminių sprendimų tarpusavio pripažinimo principas. Teisingumo Teismo nuomone, tam, kad teisminė institucija būtų kompetentinga išduoti ir vykdyti EAO, prokuroras turi būti nepriklausomas nuo vykdomosios institucijos. Be to, prokuroras turi prisiimti atsakomybę pagal procedūrą, atitinkančią esminius veiksmingos teisminės apsaugos reikalavimus.

Be to, Europos Taryba yra nustačiusi atitinkamus prokuroro vaidmens baudžiamosios teisenos sistemoje ir jo nepriklausomumo bei atskaitomybės Europos standartus. Šiuo atžvilgiu taip pat aktuali Europos žmogaus teisių teismo praktika.

Iššūkiai siekiant gerai veikiančių prokuratūrų

Nacionalinių prokuratūrų darbas ES organizuojamas įvairiai. ES nėra vieno prokuratūros institucinės sąrangos modelio ar vieno prokurorų skyrimo, atleidimo ar drausminių procedūrų įvairiais lygmenimis modelio, tačiau būtinos institucinės apsaugos priemonės, siekiant užtikrinti, kad prokurorai galėtų netrukdomi vykdyti savo profesines pareigas ir užduotis tinkamomis teisinėmis ir organizacinėmis sąlygomis.

Komisijos 2020 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pažymima vis ryškesnė tendencija siekti didesnės prokuratūrų nepriklausomybės. Be to, Europos demokratijos per teisę komisija (Venecijos komisija) savo teisinės valstybės kontroliniame sąraše pabrėžė, kad „turi būti užtikrintas pakankamas savarankiškumas, kad baudžiamojo persekiojimo institucijos būtų apsaugotos nuo nederamos politinės įtakos“.

COVID-19 pandemija išryškino prokuratūrai kylančius iššūkius ir sustiprino skaitmeninio teisingumo svarbą. Beprecedentė situacija dar labiau sustiprino poreikį nustatyti tinkamas priemones ir infrastruktūrą, sudarančias sąlygas nuotoliniam ryšiui ir saugiai nuotolinei prieigai prie prokuratūrų darbo vietos. Tinkama infrastruktūra ir įrengia reikalingi ir siekiant saugaus elektroninio ryšio tarp teismų, prokuratūrų, teisės specialistų ir institucijų. Informacijos ir ryšių technologijos atlieka svarbų vaidmenį remiant teisminių institucijų darbą ir gali ženkliai prisidėti prie teisingumo sistemų kokybės.

Galiausiai, efektyvių teisingumo sistemų, įskaitant prokuratūras, pagrindas – pakankami žmogiškieji ir finansiniai ištekliai. Tam tikrose valstybėse narėse teisingumo sistemų ištekliai yra riboti. COVID-19 krizės ekonominis ir socialinis poveikis parodė, kad reikia stiprinti teisingumo sistemos atsparumą, juo labiau kad numatomas bylų skaičiaus didėjimas.

Klausimai ministrams

Teisingumo ministrų bendras interesas – nagrinėti šį klausimą Taryboje ir pradėti svarstyti galimus būdus, kaip įveikti esamus ir būsimus iššūkius. Pasikeitimas nuomonėmis apie prokuratūras galėtų būti tolesnių ir tikslingesnių diskusijų pradžia. Būsima 2021 m. ES teisingumo rezultatų suvestinė ir 2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita galėtų būti naudojamos kaip konkretesnių tokio tipo debatų pagrindas.

Dialogo teisinės valstybės srityje su teisingumu susijusiais klausimais kontekste teisingumo ministrų prašoma pasikeisti nuomonėmis šiais klausimais:

- *Kokie, jūsų nuomone, yra pagrindiniai iššūkiai siekiant gerai veikiančios prokuratūros?*
- *Kaip teisingumo ministrai galėtų toliau TVR taryboje dalyvauti konkretnėje diskusijoje šiuo klausimu?*